GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek **Nro. 30.** 13. Marca 1826.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Spokoyność na giełdzie została cokolwiek przywróconą, ponieważ większa część papierów publicznych podniosła się. Pomyślność tę przypisuią obradom w obiedwóch Izbach Parlamentu ściągaiącym się do przedłużenia dla banku terminu wydawania biletów mniey iak 5 fun. szt. wynoszących.

Hrabia Liverpool przełożył w Izbie d. 18go Lutego drugie odczytanie bilu względem urządzenia banku i rozbierał sposób układów zawartych z tymże bankiem dla ulgi stanu kupieckiego. Oświadczył, że bank weźmie za 2 mil. fun. szte. rewersów Izby Skarbowey, i za takowe wyda podobną summę biletów bankowych. Środek ten podlega zatwierdzeniu Parlamentu i po nim wymaga ón wynagrodzenia straty, którąby przez tę operacyią mogła być bankowi wyrządzoną. Oświadczenie to sprawiło, że rewersy Izby Skarbowey, które tylko ze stratą 18 do 20 procentu zbyć można było, podniosły się znowu do wartości imienney.

Podczas narad nad nowym proiektem do urządzenia banku, Lord Liverpool iako dowód przesadnego przemyślnictwa roku zeszłego, któremu teraźnieysze zawikłanie stanu handlowego przypisać należy, przywiódł między innemi, co następuie: W ciągu lat trzech, przed 1825 wprowadzano bawełny do Anglii w przecięciu rocznie 20,341,076 fun.; w roku 1825 zaś 38,703,602 fun.; daley w przecięciu 161,206,751 fun.; zaś 1825 222,457,616 fun.; 551,496 łasztów drzewa; 1825 664,186; 404,423 fun. przędzonego iedwabiu; 1825, 800,501 fun. Nawet przywoz surowego iedwabiu podniosł się 1825 r. z 2,608,527 fu., na 3 mil. 431,172 funty. Przywóz indygo podwyższył się z 5,077,878 fun. na 7,530,534 fun. Tak podobnie postąpił przywóz win i mydła. Lord Liverpool rozwinął w tey mierze swoie widoki względem banków prywatnych. Sądził ón, że sam bank Angielski zawiele wydał pieniędzy papierowych, iednakże, gdy to postrzegł, zbytek ten zmnieyszył i w ciągu dziewięciu miesięcy wyciągnął znowu z obiegu 3 1/2 mil. fun. szt. Przeciwnie zaś banki prywatne pociągnięte przez spekulantów, którym wszelką dawały pomoc, miasto zmnieyszenia mnóstwa swoich papierów w obiegu będących, takowe codziennie mnożyły. Tak za nadeyściem przesilenia naypierwey uległy banki prywatne, a ich upadek rozniosł nieszczęście i smutek. Za dowód, iż żadnym sposobem nie można w mieyscu biletów bankowych mniey 5 funtów wynoszących gotowe puścić pieniądze, może służyć, że w Londynie, Manszestrze, Hrabstwie Lankasterskiem, słowem blisko 4 miliony ludzi i dwie trzecich części kapitalistów kraiu, iuż teraz nie maią w obiegu biletów bankowych.

Francyia.

Król rozkazał, aby rozporządzenie z d. 23. Września 1825, przenoszące żałobę po Królowey Maryi Antoninie na 21. Stycznia, dzień śmierci Ludwika XVI. także do żałoby d. 13. Lutego po Xięciu d'Enghien było zastósowane, a ztąd, aby te trzy żałoby razem w d. 21. Stycznia każdego roku były obchodzone.

W d. 23. Lutego z południa o godzinie 4 dotychczasowy Poseł Cesarza Jmci Austryiackiego Jenerał iazdy Baron Vincent, wręczył Królowi na publicznem posłuchaniu swóy list odwołuiący go i pożegnał się z Królem i rodziną Królewską. Zaraz potem mianowany Następcą Barona Vincent w takim samym charakterze iako Poseł Hrabia Apponyi wręczył także na publicznem posłuchaniu swoie liste wierzytelne i przedstawiony był rodzinie Królewskiey.

Podług Gwiazdy uda się Marszałek Marmont iako nadzwyczayny Poseł Króla Francuzkiego na koronacyią Cesarza Mikołaja do Moskwy.

Tenże sam Dziennik mówi, że Król Hiszpański dał Posłowi Francuzkiemu na Dworze Madryckim, Margrabiemu de Moustier, W. Krzyż orderu Karola III.

W d. 15. Lut. była w kościele Metropolitalnym P. Maryi do otworzenia Jubileusza uroczysta Msza o Duchu Świętym, na którą wezwane było wszystko Duchowieństwo Stolicy.

Izba Parów zebrała w d. 18. Lut. w swoich biorach i mianowała Kommissyią do rozpoznania proiektu do ustawy o drugich szkołach lekarskich.

Izba Deputowanych odprawiła w d. 20. t. m. publiczne posiedzenie i słuchała Zdania Sprawy z prośb. Między innymi prośba P. Grandisserta

)(

z Paryża, 5zletniego kawalera, wprawiła Izbę w dobry humor, wnosząca, aby każdy kawaler więcéy iak 40 lat maiący płacił podatek na dóm podrzutków.

- Podług Gazet Paryzkich pułki liniiowe 14ty, 33ci, 47my, i 17ty lekkiey piechoty, tworzące załogę Paryzką, wychodzą bieżącego miesiąca do obozu w St. Omer, a takowe zastąpią 18ty, 33ci, i 39ty pułki Ligierskie, i 4ty lekki.

Królestwo Polskie.

— *Z Warszawy d. 4. Marca.* —

Senat Królestwa Polskiego, dotknięty głębokim smutkiem po zgonie wiekopomnéy pamięci Wskrzesiciela Naszego, złożył u podnóżka Tronu Jego Następcy, Nayiaśnieyszego Cesarza i Króla MIKOŁAJA I. Adres następuiący:

»Nayiaśnieyszy Panie!«

»Strata niezmierna ród ludzi dotknęła, i odgłos wspólnéy boleści rozległ się od Carskiego PIOTRA Wielkiego Grodu, aż do nayodlegleyszych cywilizacyi granic. Już nie do iednego tylko Narodu ci Mocarze należą, których potęga działa w zgodności z ich światłem i cnotami! Życie ich stało się własnością, zgon żałobą powszechną. Ich pamięć i przykłady są puścizną wszystkich pokoleń.«

»Te, Nayiaśnieyszy Panie, dzisiay nam skwapliwemi żałami Europy obiawione tkliwe nauki, Senat Królestwa Polskiego do stóp Tronu Twoiego odnosi; podadzą one osłodzenie Twym własnym zasmęceniom, równie iak iuż ożywiaią nadzieie rozmaitych ludów, szerokiemu panowaniu Twemu podległych.«

»I cożbyśmy tu przydać zdołali dla oddania w wiernéy żywości, całéy goryczy naszego strapienia, całego wylania naszéy ufności; my, którzy skutkiem długiéy niełaskawości losu, wytrąceni niedawno z rzędu Narodów, winniśmy powrót pierwiastkowego bytu, stałéy tylko Woli i Wielkiéy duszy naszego Wskrzesiciela; którzy godło trwałości znaleść tylko możemy w wysokich pomysłach, iakie Tobie przekazał, iakie iuż odzieczyłeś tak zaszytnie i tak szlachetnie obiawiłeś.«

»Tak iest, Nayiaśnieyszy Panie, te pierwsze i pamiętne wyrazy, które nam zwiastowały dalsze trwanie Panowania wspaniałego Twego Poprzednika, zaręczaią równie dokończenie dzieła Jego. Zaięły one wszystkie serca Polskie, ochroniły ie od ciosów rozpaczy, nie zostawiaiąc w nich mieysca iak tylko dla miłości i zawdzięczenia.«

»Już te uczucia zamienione w obowiązki, wpisane są obok przysięgi nienaruszonéy wierności, iaką Waszéy Cesarsko - Królewskiéy Mości, wszyscy nasi ziomkowie wykonać pośpieszyli. Ale Senat Królestwa, tłumacz ich nieustanny, podał życzenie, ażeby wspomnione uczucia utrwalone zostały w pomniku święconym ukochanéy pamięci Króla, którego zgon opłakuiemy. Nie iesteśmy w zamniemaniu, iż słabe usiłowania nasze zdołałyby wznieść się do świetności godnéy znakomitego celu, iaki sobie zamierzamy. Lecz i szeląg wdowy niesie piętno swoie wiekom potomnym i Naywyższa Istność przyymuie w swych świątyniach obok darów okazałych, skromnieysze czci i wdzięczności ludów ofiary.«

»Upraszamy zatém pokornie Waszą Cesarsko-Królewską Mość Pana naszego Miłościwego, o pozwolenie wniesienia na przyszłym Seymie proiektu do prawa (które, iż uchwalone zostanie, nie wątpiemy) stanowiącego fundusz dostateczny dla wystawienia pamiątce zeszłego Krola i Dobroczyńcy naszego, pomnika, zaświadczaiącego wdzięczność Narodową, a którego Wasza Królewska Mość Sam raczysz obrać oraz przepisać rodzay i wykonanie.«

»W Warszawie d. 17. Stycznia 1826 r.«

Prezes Senatu: St: Hr: Zamoyski.

Sekretarz Senatu: J. U. Niemcewicz.

W Odpowiedzi na powyższy Adres Senatu, Nayiaśnieyszy Cesarz i Król raczył przesłać Prezesowi Senatu Królestwa Polskiego, następuiący

List Gabinetowy.

Mości Panie Prezesie Stanu Hrabio Zamoyski! Żywém przeięty zostałem czuciem czytaiąc adres, który mi WPan przesłałeś w imieniu Senatu Królestwa Polskiego. Hołd w nim oddany pamięci Nayiaśnieyszego Naszego Dobroczyńcy głęboko mnie wzruszył. Poznałem w nim cechę niezmiennegc poświęcenia się znamienuiącego Zgromadzenie, któremu WPan przewodniczysz. Przeszłość iest dla Mnie drogą przyszłości rękoymią. Przyymuię z upodobaniem i ufnością wyrażenie uczuć, iakie Mi WPan oświadczasz. Proszę WPana, byś rówie był tłómaczem szczeréy życzliwości Moiéy, dla pierwszéy w kraiu Magistratury.

Pochwalam w głębi serca Mego życzenie Senatu, iżby pomnik zupełnie narodowy uwiecznił wdzięczność Polaków ku nieśmiertelnemu ich Oyczyzny Wskrzesicielowi, i chętnie pozwalam na przedstawiony Mi środek uskutecznienia tego zamiaru. Połączeni przywiązaniem do ukochanego Monarchy, którego opłakuią stratę wierni poddani Królestwa Polskiego, powinni też wszyscy należyć do uwiecznienia pamiątki ich żalu i uwielbienia. Upoważniłem przeto Namiestnika Mego, iżby wezwał Radę do rozważenia proiektu do Prawa, który na przyszłym Seymie w tym celu ma bydź wniesionym.

Przyym WPan Mości Panie Prezesie Senatu Hrabio Zamoyski, zapewnienie zupełnego szacunku i szczerego przywiązania Moiego.

W Petersburgu dnia 2. (14.) Lutego 1826.

(podpisano) MIKOŁAY.

Oprócz powyższego Listu gabinetowego Nayiaśnieyszy Cesarz i Król Jmć polecił nadto Ministrowi Sekretarzowi Stanu, przesłać następuiącą Odezwę do swego Namiestnika:

Mości Xiążę!

Nie omieszkałem przedstawić Nayiaśnieyszemu Panu Adres Senatu, który mi JO. Wasza Xiążęca Mość przesłać raczyłeś przy Odezwie Swey z d. 14/26. Stycznia. Jego Cesarsko Królewska Mość raczył dobrotliwie takowy przyiąć. Przeięty Nayiaśnieyszy Pan był uczuciami iakie w nim wyczytał, a życzenie w nim wyrażone nie mogło nie bydź zaszczycone naywyższém przyzwoleniem Jego Cesarsko-Królewskiey Mości. Nayiaśnieyszy Pan raczył to Sam oświadczyć Senatowi w liście gabinetowym pisanym do Hrabiego Zamoyskiego, a który tu dołączam, z prośbą, iżbyś go JO. Wasza Xiążęca Mość przesłał gdzie przynależy. Przytém Nayiaśnieyszy Pan poleca JO. Waszey Xiążęcey Mości, ażebyś wezwał Radę do rozważenia, iaki rodzay pomnika narodowego mogłby bydź wzniesionym i w iaki sposób wykonanie tego zamiaru przez Senat proponowane ma bydź uskutecznione, a następnie ażebyś JO. Wasza Xiążęca Mość przedstawił nayiaśnieyszemu Panu owoc takowey narady.

Nayiaśnieyszy Cesarz i Król Jmć postanowił prócz tego udzielić Senatowi szczególną oznakę Swéy przychylności. Chciał Jego Cesarsko-Królewska Mość, żeby w tey pierwszey Magistraturze był złożony mundur Jenerała Polskiego, który wiekopomney pamięci nayiaśnieyszy Alexander I. zwykł był nosić stawaiąc w pośród Reprezentantów Królestwa, i żeby pod iey strażą zostawała droga i na zawsze szanowna pamiątka, którey widok tem żywiey przypominać będzie nieśmiertelnego Oyczyzny Naszey Wskrzesiciela.

Zechcesz zatém JO. Wasza Xiążęca Mość, złożyć Senatowi wspomniony mundur w celu, iżby był zachowanym w sali zwykłych iego posiedzeń, obok tey samey świątyni, gdzie głos Oycowski Dobroczyńcy, którego nam niebo zabrało, dawał się słyszeć w tak mądrych i tak dobrotliwych wyrazach.

Mam zaszczyt zostawać z naywyższém uszanowaniem

Mości Xiążę
JO. Waszey Xiążęcey Mości
nayniższym sługą
(Podpisano) Stefan Hrabia Grabowski.

W imieniu Nayiaśnieyszego
M i k o ł a j a I.
Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego
etc. etc. etc.

Xiąże Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Gdy podług artykułu 42 ustępu pod literą c, prawa o Towarzystwie Ziemskiem Kredytowem na dniu 1. (13.) Czerwca r. z. uchwalonego każdy przystępuiący do Towarzystwa z dobrami, którego prawo własności do samych dóbr lub do ich dochodu ograniczeniu ulega, złożyć winien bez warunkowe zezwolenie tego, komu służy wyż rzeczone prawo, chcąc więc właścicielom dóbr gracyialnych, którzy z powodu opłaty kanonu, w tem samem, względem rządu znayduią się położeniu, ułatwić sposobność korzystania z wspomnioney Instytucyi, o ile to z bezpieczeństwem skarbu i Towarzystwa pogodzić się daie, na przedstawienie Kommissyi rządowey przychodów i skarbu postanowiliśmy i stanowiemy:

Art. 1. Zastrzeżone względem właścicieli dóbr gracyialnych w artykule 42. ustępie pod literą c, powyższey uchwały zezwolenia na przystąpienie do Towarzystwa Ziemskiego Kredytowego, maią bydź tymże właścicielom przez Kommissyią rządową przychodów i skarbu udzielane.

Art. 2. Za podstawę do ocenienia w tém względzie bezpieczeństwa skarbu i Towarzystwa, służyć będą wywody intraty przez rząd Pruski, celem ustanowienia podatków sporządzone, a w szczególnym przypadku, gdyby te nieistniały, przyiętym bydź winien dochód, iaki obecnie dobra w mowie będące, podług zasad do anszlagowania dóbr rządowych, pod dniem 14. Sierpnia 1822 przepisanych, rzeczywiście przynoszą.

Art. 3. Właścicielom dóbr gracyialnych, z których należność kanonu i innych z przywileiu donacyynego wynikaiących opłat, nieprzewyższa 1/3 części, pobieraney podług tego intraty, mogą bydź zaraz wydawane pozwolenia bez wszelkich ograniczeń, na przystąpienie do Towarzystwa Ziemskiego Kredytowego, i użycia listów zastawnych, w sposobie, w iakim same prawo dopuszcza.

Art. 4. Podobnie zezwolenia bezwarunkowe, Kommissyia rządowa przychodów i skarbu udzielić iest mocną wszystkim właścicielom gracyialnym, którzy lubo w skutek przywileiu większe od 1/3 części dochodu uiszczać są winni do skarbu podatki, z tém wszystkiem posiadaią dobra, albo zupełnie wolne od długów hypotecznych, albo też takiemi tylko obciążone długami, iż uzyskać się mogące od Towarzystwa listy zastawne, nietylko na pokrycie wspomnioney przewyżki w kapitale, uważaiąc ią za pięć procent, i obracaiąc na kapitał rozmnożeniem przez 20 do-

stateczne będą, lecz też na zupełne oczyszczenie hypoteki z długów w dziale 4 zapisanych wystarczą. W tém iednak przypadku Towarzystwo kredytowe obowiązanem będzie przy spłacaniu, w myśl Art. 12. Uchwały Seymowéy długów członka swego, taką ilość listów zastawnych, na rzecz władzy skarbowéy zatrzymać, i Kommissyi rządowéy przychodów i skarbu doręczyć, iaka na spłacenia takowéy przewyżki w kapitale, rachuiąc ią na kapitał podług wskazanéy wyżey zasady potrzebną się okaże.

Art. 5. Właściciele dobr gracyialnych, gdzie należność kanonu i innych do donacyi przywiązanych opłat 1/3 część dochodu przenosi, i względem których uzyskać się mogące od Towarzystwa listy zastawne na zupełne oczyszczenie w dziale 4 hypoteki i spłacenie takowéy przewyżki, nie będą dostateczne, złożyć powinni Kommissyi rządowéy przychodów i skarbu, bądź w listach zastawnych, bądź też w gotowiźnie taką ilość, iaka na pokrycie wspomnionéy przewyżki w kapitale, podług oznaczonéy w artykule 4 zasady, potrzebną się okaże, a wówczas Kommissyia rządowa zmnieyszaiąc w stosunku do nastąpionéy upłaty, należność roczną kanonu, wyda bezwarunkowe zezwolenie właścicielowi dóbr na przystąpienie do Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.

Art. 6. Prowizyie od listów zastawnych, w skutek artykułu 4 i 5 ninieyszego postanowienia władzy skarbowéy złożonych, zastępować maią część opłaty kanonu, która z ksiąg wieczystych w dziale 3 wymazaną, i przez Kontrybuenta tym sposobem raz na zawsze skarbowi uiszczoną będzie.

Wykonanie ninieyszego postanowienia, Kommissyi rządowéy przychodów i skarbu poruczamy.

Działo się na posiedzeniu Rady administracyynéy, w Warszawie d. 17. Mca Stycznia 1826 r.

(podpisano) Zaiączek.

Minister Prezyduiący w Kommissyi Rządowéy Przychodów i Skarbu:
(podp.) X. X. Lubecki.

Turcyia

Dostrzegacz Austryiacki umieścił pod napisem z Konstantynopola d. 10. Lutego co następuie.

»W Porta odebrała przez Tatarów w d. 3. t. m. wiadomość, że Kommissarze Hussuy Bei i Nedszib Effendy wysłani ku końcu roku zeszłego do Grecyi, udawszy się lądem przez Adryianopol i Manastyr (Bitoglia) przybyli do obozu pod Missolungą. Niebawem po przybyciu tych gońców rozeszła się wieść, że Ibrahim Basza wziął na siebie kierowanie oblężeniem owéy twierdzy, Reszyd Basza zaś, otrzymał inne przeznaczenie — mówią, że wyruszyć ma ku obwodowi Attyki.«

»Jussuf Basza znany z mężnéy obrony Patrasu, którego finanse przez wypadki woienne, gdzie często w własnych środkach musiał szukać pomocy, w zupełnie zruynowanym stanie znaydować się maią, mianowany iest Wielkorządzcą Aydynu w Natolii. Patras oddał Ibrahimowi Baszy iako Gubernatorowi Morei i udał się na mieysce swoiego przeznaczenia przez Seres, gdzie iego bawi rodzina.«

Z Morei, z kąd dawno nie mieliśmy wiadomości z powodu ciągłych wiatrów północnych, które niedozwalaią przybywać okrętom na Archipelag, dowiaduiemy się przez Smyrnę, że śród tego czasu rozsiane wieści o mniemanych korzyściach powstańców na półwyspie, zupełnie są bezzasadne. Bezwątpienia udał się był Kolokotroni w pierwszych dniach Stycznia w kilka tysięcy ludzi z okolicy Naupli ku Tripolizzy, aby opanować twierdzę tę, w któréy Ibrahim Basza przy pochodzie swoim do Patras zostawił 3000 ludzi pod dowództwem Solimana Beia (francuzkiego renegata la Seve). Jednakże zastał tameczną osadę w wszelkiéy gotowości i nie ważył się uderzyć, i nic nie podiąwszy cofnął się, poczém woysko iego ze wszystkich okolic zebrane, iak zwyczaynie po niepomyślnéy wyprawie, rozproszyło się. Podług wiadomości żeglarza, który do Smirny w ostatnich dniach Stycznia zawinął, miał Kolokotroni uderzyć na Tripolizę, atoli przez Egipcyan został odparty. Gazeta powszechna w Napoli di Romaniia wychodząca, któréy Numera do 4. Stycznia (n. sty.) odebraliśmy, nic o tém nie namienia.

Poseł Angielski Stratford Kanning, spodziewany tu od kilku tygodni; z powodu ciągle trwaiących wiatrów północnych nie mógł puścić się przez Dardanelle, gdzie iuż w d. 28. z. m. był przybył. Król. francuzki Poseł, Hrabia Guilleminot myśli za kilka dni wyiechać za pozwoleniem przez Bukarest, Wiedeń, do Paryża, i wczoray na pożegnaniu u Ministrów W. Porty przedstawił pierwszego Sekretarza poselstwa P. Desages iako Sprawuiącego interesa pod iego niebytność.

W d. 8. t. m. przerażeni zostali mieszkańcy téy Stolicy kilkoma silnemi wstrząsnieniami ziemi, z których pierwsze przypadło o godzinie 8 1/4 wieczorem w kierunku z północy ku południowi, potém nastąpiły inne w nocy, ale iuż mniey silne. Jednakże niesłychać, aby iakową szkodę w mieście zrządziły.

Redakcyia Józefa Bensy; Druk Piotra Pillera.